

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY

24. TÝDEN (9.6.2026)

Kateřina Kovaříková a Kamil Holý

Národní centrum zemědělského
a potravinářského výzkumu

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách CARC: www.carc.cz. Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

Přechod silných deštů během úterý zřejmě utlumí aktivitu teplomilných a suchomilných škůdců jako je dřepčík. Housenky západníčka silný déšť také nedobře snáší. Kyjatky na hrachu se zdají být v útlumu, ale naopak začíná rozvoj kolonií mšice zelné - zejména v srdéčkách zelí. Významný je také výskyt molice vlašovičnickové, která již má početné snůšky vajíček - na spodní straně listů zelí a kapusty. V cibuli standartně třásněnky. Záchyty ve feromonových lapácích jsou zatím stále nízké (západníček, makadlovka), například osenice na lapáku nebyla chycena na žádné ze sledovaných lokalit.

Brukvovitá zelenina - začínají se masově vyskytovat molice, zejména na zelí a kapustách. Začíná se také objevovat mšice zelná, a to napříč lokalitami. Poměrně hojně (i několik jedinců na rostlinu) se vyskytují i krytonosci. Dřepčíci naopak ve svém úsilí likvidovat zeleninu polevíli. Bývají vidět požerky od housenek, ale housenky objeveny nebyly. V zelí se vyskytuje také hodně blýskáčků, kteří však škody na listech obvykle nepáchají, ale mohou poškozovat jemnolisté (pekingské) zelí.

Ostatní zelenina - v cibuli stále třásněnky, ale zdá se jich být méně než minulý týden. Mandelinky na většině lokalit jsou již po postřicích, avšak lokálně se vyskytují ve velmi hojném počtu již vylíhnuté larvy. Na řepě a špenátu vajíčka a miny květilky řepné, škody bývají nevýznamné. Na celeru obdobně v listech poměrně časté nálezy larev vrtule celerové. Na hrachu se sice vyskytují kyjatky, ale v počtu celkem bezvýznamném - což je nejspíše dílem predátorů.

Riziková: **molice vlašovičnicková**, **mšice zelná**, západníčci, drátovci, třásněnky, housenky, krytonosci

Molice vlašovičnicková

- tento týden již početné snůšky vajíček.

Monitoring - dospělci i vajíčka na spodní straně listů brukvovitých zelenin, občas je vidět poletovat dospělce (velmi drobní bílí „motýlci“) v porostech. Z vajíček se vylíhnou nymfy, které se později přemění na „puparia“, která jsou odolná proti insekticidům. Při silném výskytu dochází k chřadnutí rostlin.

Ochrana - komplikovaná vzhledem k výskytu na spodní straně listů lze jen obtížně zasáhnout postřikem, je potřeba přidat smáčedlo s olejem pro zvýšení účinnosti, ideální je zacílit na dospělce v době hromadného přeletu na zeleninu, což se aktuálně děje, i když současné ochlazení a déšť aktivitu molice zpomalí.

např. cyantraniliprol, spirotetramat jsou povolené účinné látky, práh škodlivosti je 10% napadených listů.

Mšice zelná

- tento týden již první kolonie mšic.

Monitoring - v začátku prohlédnout zejména srdéčka zelí, později spodní strana listů, stonky...

Ochrana - zejména na mladých rostlinách, jinak vlivem napadení může dojít k „nevytváření“ hlávek. Pomáhá i dostatečná zálaha a nepřehnojovat dusíkem.

k postřikům např.: acetamiprid, pomerančová silice, draselná sůl...

Zápředníček polní

- dospělci v lapácích, v porostech zatím málo, vývoj je rychlý za sucha a tepla, housenky stále nezaznamenány.

Monitoring - dospělci ve feromonových lapácích nebo vizuálně na rostlinách. Zeleně zbarvené housenky na spodní straně listů.

Ochrana - sítě znemožní kladení. Ošetření proti nejmladším housenkám před objevením škod.

Krytonosci

- líhnutí nové generace, hojný výskyt.

Monitoring - žluté misky na dospělce, prohlídka rostlin.

Ochrana - sítě proti hmyzu. Nezakryté porosty ošetřit proti dospělcům.

Mšice

- s oteplením lze očekávat migraci do porostů, na různých plodinách se začínají objevovat první okřídlené mšice. V minulém týdnu již byla místy početná mšice maková na řepách, tento týden se zdají být v útlumu kolonie kyjaky hrachové.

Monitoring - dospělci s křídly i bez a nymfy jsou většinou ukryty na spodní straně listů nebo v srdéčkách. Zeleně zbarvené druhy nemusí být na první pohled vidět - rozhrnout listy v srdéčku.

Ochrana - při nízkém počtu mšic a vysokém výskytu predátorů (slunéčka, pestřenky, páteříčci aj.) funguje přirozená regulace. Při rozrůstání kolonií postřik - hodně užitečných organismů = volit selektivní aficidy (oleje apod.). V plodinách, kde mšice přenášejí virózy, se ošetřuje při prvním výskytu mšic.

Dřepčící rodu *Phyllotreta*

- intenzita přeletu do porostů závislá na počasí a lokalitě, patří k nejčastějším

škůdcům, bude škodit cca do srpna, než vzejdou výdrolы řepky a meziplodiny.

Monitoring - dospělci na vrchní i spodní straně listů, v chladu a větru se ukrývají v půdě - sledovat i míru poškození listů.

Ochrana - sítě proti hmyzu. Nezakryté porosty ošetřit proti dospělcům.

Třásněnky

- teplo podporuje migraci, objevují se škody v paždí listů.

Monitoring - jsou většinou ukryté mezi listy u báze. Posátá místa jsou světlá, stříbrná, někdy s kupičkami tmavého trusu.

Ochrana - závisí na druhu cibule a době sklizně. Cibule prodávaná s listy nesmí mít výrazné poškození (vada vzhledu), cibule bez listů - nižší intenzita ošetřování, nálet třásněnek bude až do podzimu.

Mandelinka bramborová

- hojný výskyt larev - bude až do července.

Monitoring - barevní dospělci dobře viditelní na listech brambor, požerky na listech. Oranžová vajíčka na spodní straně listů.

Na zelí se momentálně hojně vyskytují blýskáčci. Na obrázku vpravo na párty v hlávce zelí spolu s krytonosci, kteří se momentálně líhnou a přeletují z řepky na zeleninu.

Ochrana - nálet je rozvleklý, počkat, až budou v porostech dospělci, vajíčka a první nymfy. Mandelinky rychle vytváří rezistentní populace - co postřík, to jiná skupina účinných látek! Např. spinosad, diamidy

Zrnokaz hrachový

- tento týden první zaznamenané výskyty dospělců.

Monitoring - samičky kladou jantarově žlutá vajíčka na mladé lusky (měkké, šťavnaté) - asi týden po opadnutí korunních lístků.

Ochrana - po výskytu prvních vajíček neprodleně ošetřit povolenými přípravky (např. acetamiprid). Larvy se rychle zavrtají do lusků, kde již ochrana není účinná.

Užitečné organismy

- vyšší výskyt mšic láká do porostů slunéčka, která intenzivně kladou vajíčka, brzy budou v porostech jejich dravé larvy. Mšice se také hojně zachycují v sítích pavouků, kterých je v porostech také poměrně hodně - zejména v hrachu a brukvích. Zaznamenaný výskyt larev zlatooček.

Takto vypadá dospělec zápředníčka polního. Je to drobný nenápadný motýl.

Krytonosec čtyřzubý si lebedí v hlávce zelí. V pozadí blýskáček.

Molic je opravdu hodně, a to na různých lokalitách.

Obdobně i kolonie mšice zelné jsou už poměrně narostlé.

Larva květilky vypreparovaná z miny v listu špenátu.

Vlevo celer napadený larvami vrtule celerové vs. barevné změny listů z jiných příčin.

Dřepčíků rodu *Phyllotreta* v porostech poměrně značně ubylo. Na obrázku je dřepčík olejkový, který tradičně škodí v řepce, ale škodí i na zelenině. Dokáže poškodit i vzrostlé hlávky zelí. Brouci se líhnou během června a července.

Pavouk s ulovenou kořistí - mšice a dospělec zápředníčka polního.

Slunéčko čtrnáctiskvrnné je dravý brouk, žíví se mšicemi, merami a jiným drobným hmyzem.

Larva zlatoočky je velmi efektivní predátor mšic, žere také svilušky, molice, ale i housenky a mouchy.

Dravé zástupce najdeme i mezi třásněnkami. Tento druh je predátorem mšic, roztočů, molic a dalších třásněnek.